

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

U nastavku su prikazani rezultati uspješno sprovedenog istraživanja na uzorku od 1.000 ispitanih lica.

Ova aktivnost predstavlja temeljno istraživanje stavova građana Crne Gore prema diskriminaciji manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Kroz kvantitativno i kvalitativno prikupljanje podataka, cilj je duboko analizirati percepcije, predrasude i stereotipe koji oblikuju društveni narativ o manjinskim zajednicama. Rezultati istraživanja pružiće ključne uvide koji će omogućiti dalje inicijative usmjerene na promociju jednakosti, tolerancije i međuetničkog razumijevanja, a takođe će poslužiti kao osnova za kreiranje efikasnijih politika i programa za suzbijanje diskriminacije.

Istraživanje predstavlja projektnu aktivnost na projektu “Zajedno ka pravdi: Osnajivanje manjinskih zajednica u Crnoj Gori”, koji je podržan od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava.

Obrađeni i prokomentarisani podaci su u nastavku.

Iznešeni komentari reflektuju mišljenje na osnovu sprovedenog istraživanja, a ne odražavaju gledišta donatora.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

UVOD

Diskriminacija prema manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama i dalje predstavlja ozbiljan društveni izazov, kako u Crnoj Gori, tako i širom svijeta.

Stavovi građana o ovom pitanju imaju značajan uticaj na oblikovanje društvenih normi, politike i odnosa među različitim etničkim grupama. Ovo istraživanje ima za cilj da istraži i analizira stavove građana Crne Gore o diskriminaciji, sa posebnim fokusom na predrasude, stereotipe i percepcije koje utiču na socijalnu uključenost manjinskih zajednica.

Korišćenjem kombinacije kvantitativnih i kvalitativnih metoda, istraživanje će doprineti boljem razumevanju izazova sa kojima se manjinske zajednice suočavaju, kao i pružiti smjernice za dalji rad na smanjenju diskriminacije i promociji jednakosti i tolerancije u društvu.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

Istraživanje će takođe omogućiti identifikaciju ključnih faktora koji oblikuju stavove građana prema manjinskim narodima, čime će se stvoriti osnov za razvoj obrazovnih i društvenih programa koji promovišu multikulturalnost i poštovanje ljudskih prava.

Rezultati ovog istraživanja će biti važan resurs za donosioce odluka, nevladine organizacije i medije, kako bi se razvile efikasnije strategije za suzbijanje diskriminacije i unapređenje međunacionalnih odnosa u Crnoj Gori.

Ciljevi istraživanja

Identifikacija stavova građana Crne Gore o diskriminaciji prema pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Razumijevanje nivoa svijesti građana o pravima manjinskih naroda i utvrđivanje postojanja predrasuda i stereotipa koji utiču na njihovu socijalnu integraciju.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

Metodologija istraživanja

Prikupljanje podataka:

Korišćenjekombinovanog pristupa kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja. Kvantitativni podaci će se prikupljati putem anketnog upitnika distribuiranog na uzorku od 1000 građana, uzimajući u obzir različite demografske karakteristike kao što su starost, pol, obrazovanje i etnička pripadnost. Kvalitativni podaci biće prikupljeni kroz fokus grupe i dubinske intervjue sa ključnim akterima i predstavnicima manjinskih zajednica.

Metodologija anketiranja:

Upitnik će sadržati pitanja usmjerena na razumijevanje percepcije građana o manjinskim pravima, iskustvima sa diskriminacijom, te stavovima prema manjinskim zajednicama. Fokus grupe i dubinski intervjui omogućiti će dublje uvide u kompleksnost stavova i percepcija građana prema manjinskim zajednicama.

Način obrade podataka:

Kvantitativna analiza: Kvantitativni podaci biće analizirani korišćenjem statističkog softvera, što će omogućiti identifikaciju trendova, korelacija i značajnijih razlika među demografskim grupama.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Kvalitativna analiza: Kvalitativni podaci biće analizirani kroz tematsku analizu, identifikujući ključne teme i obrasce u stavovima i percepcijama građana prema manjinskim zajednicama.

Izveštaj: Rezultati istraživanja biće predstavljeni u obliku sveobuhvatnog izveštaja koji će sadržavati grafikone, tabele i analize kvantitativnih podataka, kao i narativni opis nalaza iz kvalitativnog dijela istraživanja. Izveštaj će biti javno dostupan na web stranici projekta, a ključni nalazi biće promovirani putem medija i društvenih mreža.

Očekivani rezultati

Detaljno razumijevanje stavova građana prema manjinskim narodima i razotkrivanje predrasuda i stereotipa koji doprinose diskriminaciji.

Unapređenje politika i strategija usmjerenih na borbu protiv diskriminacije i promociju prava manjinskih naroda, temeljenih na empirijskim podacima.

Povećana svijest javnosti o važnosti poštovanja prava manjinskih zajednica i promociji multikulturalnosti, tolerancije i međuetničkog razumijevanja u društvu.

Planirane aktivnosti

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

Distribucija anketa: Prikupljanje kvantitativnih podataka putem anketnog upitnika koji će biti distribuiran na uzorku od 1000 građana.

Organizovanje fokus grupa: Grupne diskusije sa predstavnicima manjinskih zajednica i relevantnim stručnjacima za dalju analizu stavova.

Dubinski intervjui: Intervjui sa ključnim akterima i predstavnicima organizacija koje se bave pravima manjinskih naroda.

Obrada podataka: Statistička analiza kvantitativnih podataka i tematska analiza kvalitativnih podataka.

Izrada izvještaja: Sastavljanje sveobuhvatnog izvještaja sa rezultatima istraživanja, grafikonima i preporukama.

Prezentacija rezultata: Organizovanje prezentacija ključnih nalaza za stakeholdere, uključujući državne institucije, NVO sektor i medije.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica

1. Kako biste opisali nivo diskriminacije prema manjinskim narodom u Crnoj Gori?

Veoma visok: 25%

Umjereno visok: 40%

Nizak: 20%

Nema diskriminacije: 15%

Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica

Novembar 2024

2. Koji su najčešći oblici diskriminacije prema manjinskim zajednicama u Crnoj Gori? (više odgovora je moguće)

Zapošljavanje: 55%

Obrazovanje: 30%

Pristup zdravstvenoj zaštiti: 15%

Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica

Novembar 2024

3. Koje stereotipe smatrate najraširenijima u odnosu na pripadnike manjinskih naroda? (više odgovora je moguće)

Manjinski narodi su manje obrazovani: 35%

Manjinski narodi su manje sposobni za obavljanje posla: 28%

Manjinski narodi se ne žele integrisati u društvo: 37%

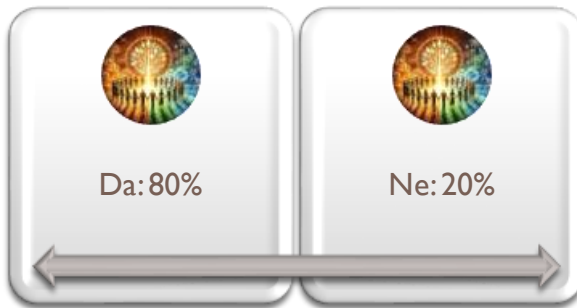
Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica

Novembar 2024

4. Da li mislite da bi promovisanje međukulturalnog dijaloga pomoglo u smanjenju diskriminacije prema manjinskim zajednicama?

Da: 80%

Ne: 20%

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

5. Koji su ključni izazovi sa kojima se manjinske zajednice suočavaju u Crnoj Gori? (više odgovora je moguće)

Nejednaki pristup obrazovanju: 38%

Zapošljavanje i ekonomske mogućnosti: 35%

Stigma i predrasude: 27%

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

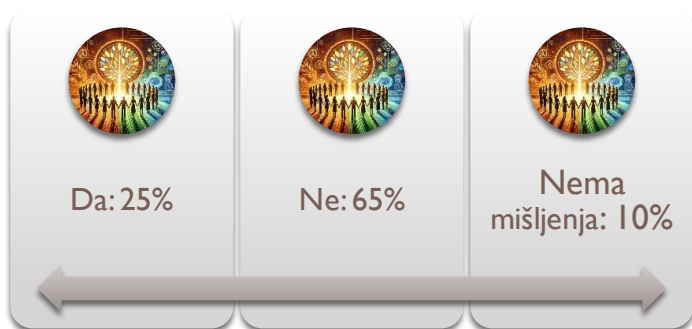
Novembar 2024

6. Da li smatrate da je država dovoljno angažovana u zaštiti prava manjinskih zajednica?

Da: 25%

Ne: 65%

Nema mišljenja: 10%

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

7. Koliko se osjećate odgovornima za smanjenje diskriminacije prema manjinskim zajednicama?

Veoma odgovoran/na: 15%

Umjereno odgovoran/na: 45%

Ne osjećam odgovornost: 40%

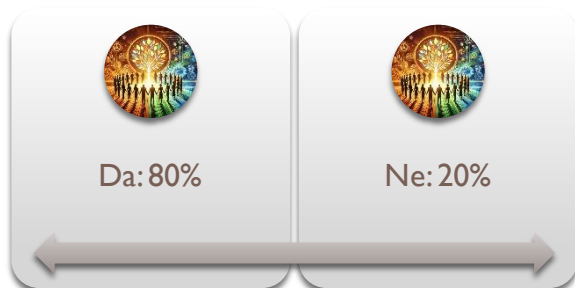
Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica

Novembar 2024

8. Da li mislite da bi promovisanje međukulturalnog dijaloga pomoglo u smanjenju diskriminacije prema manjinskim zajednicama?

Da: 80%

Ne: 20%

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

ZAKLJUČAK

Istraživanje stavova građana Crne Gore prema diskriminaciji pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica otkrilo je značajnu dubinu postojanja diskriminacije, predrasuda i stereotipa u društvu, što je dodatno potvrđeno kroz sveobuhvatan analizirani uzorak.

Rezultati istraživanja ukazuju na potrebu za intenzivnijim radom na smanjenju diskriminacije i unapređenju međunacionalne tolerancije, kao i na podizanje nivoa svijesti građana o pravima manjinskih naroda.

Prema rezultatima, 65% građana smatra da diskriminacija prema manjinskim zajednicama u Crnoj Gori ima visok nivo dok je 35% ispitanika izjavilo da se u svakodnevnom životu suočavaju sa predrasudama i stereotipima prema pripadnicima manjinskih zajednica, što je posebno zabrinjavajuće jer ukazuje na duboko ukorijenjene socijalne predrasude koje utiču na sve sfere života manjinskih naroda – od zapošljavanja do obrazovanja i zdravstvene zaštite.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

Najveći izazovi koji su identifikovani u istraživanju uključuju nejednak pristup obrazovanju (38%) i zapošljavanju (35%), što je direktna posljedica nedostatka resursa, nepoznavanja prava manjinskih zajednica, ali i prisutnih diskriminacijskih barijera u institucionalnim okvirima. Stigma i predrasude (27%) takođe predstavljaju ključne prepreke za inkluziju, čime se dodatno otežava proces ravnopravnog učešća manjinskih zajednica u društvenom, političkom i ekonomskom životu Crne Gore.

Međutim, istraživanje takođe pokazuje da 80% građana podržava inicijative za promovisanje međukulturalnog dijaloga kao sredstva za smanjenje diskriminacije i povećanje tolerancije, što pokazuje da postoji volja među građanima za unapređenjem međunacionalnih odnosa i prihvatanjem različitosti. Ovi podaci ukazuju na mogućnost izgradnje inkluzivnijeg društva kroz zajedničke napore i edukaciju, što se može ostvariti kroz nastavak implementacije politika koje se bave promocijom ljudskih prava i zaštitom manjinskih zajednica.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

Ostvarenje doprinosa ciljevima iz strateških dokumenata:

Ovo istraživanje neposredno doprinosi ciljevima postavljenim u Strategiji manjinske politike 2019-2023, koja ima za cilj poboljšanje položaja manjinskih naroda u Crnoj Gori kroz smanjenje diskriminacije, promociju ljudskih prava i jačanje socijalne inkluzije.

Ključni ciljevi Strategije manjinske politike, kao što su unapređenje položaja manjinskih zajednica u svim segmentima društva (obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvena zaštita) i smanjenje diskriminacije, direktno se odražavaju u nalazima ovog istraživanja.

Istraživanje jasno ukazuje na postojeće izazove, kao što su nizak nivo svijesti građana o pravima manjinskih naroda i visok nivo diskriminacije, koji se moraju adresirati kroz ciljana i koordinisana djelovanja. Strategija manjinske politike, koja se temelji na jačanju multikulturalizma, ravnopravnosti i zaštite ljudskih prava, ima konkretne mjere koje su u velikoj mjeri usklađene sa nalazima ovog istraživanja. Na primjer, 25% građana smatra da država nije dovoljno angažovana u zaštiti prava manjinskih zajednica, što je direktna smjernica za

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*

Novembar 2024

poboljšanje javnih politika, kao i za povećanje angažmana institucija u implementaciji strateških ciljeva.

Takođe, rezultati istraživanja koji pokazuju visoku podršku za promociju međukulturalnog dijaloga i veće medijske zastupljenosti manjinskih naroda direktno doprinose strategijama za unapređenje političke participacije manjinskih zajednica i osnaživanje njihovih prava.

Kroz istraživanje je potvrđeno da socijalna inkluzija manjinskih zajednica zahtijeva snažniju institucionalnu podršku, ali i aktivnu ulogu civilnog društva i medija, što se takođe odražava u ključnim prioritetima Strategije.

U konačnom, istraživanje je pokazalo da 80% građana smatra da je promovisanje međukulturalnog dijaloga ključno za smanjenje diskriminacije, što se u potpunosti poklapa s ciljevima Strategije manjinske politike, koja predviđa povećanje tolerancije, smanjenje etničkih predrasuda i unapređenje međuetničkih odnosa. Ova istraživanja pružaju empirijsku osnovu za razvoj novih politika i inicijativa koje bi trebale da budu implementirane u budućnosti, a rezultati će služiti kao osnova za unapređenje postojećih strategija i programa, kako bi se stvorilo društvo koje je ravnopravno i inkluzivno za sve.

*Rezultati istraživanja stavova građana po pitanju
diskriminacije prema pripadnicima manjinskih naroda i
drugih manjinskih nacionalnih zajednica*